

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/557

KARAR NO : 1982/690

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Mustafa Durna

O L A Y : Amasya 3 Nolu Askeri Cezaevinde başka suçtan tutuklu bulunan sa-

nanık cezaevinin yönetmenliğine aykırı davranmasından dolayı 10.12.1981 günü cezaevi müdürü Burhan Yöntem tarafından çağrılıp ikaz edildiğinde sanığın müştekinin yüzüne karşı (Ben saygıyı size göstermem, layık olanlara gösteririm.) gibi sözler söylemek suretiyle görevli memura hakarete bulunduğu iddia oluna ak TCK.nun 266/1. maddesine göre cezalandırılması istemiyle Amasya C. Savcılığı'na hakkında kamu davası açılmıştır.

Amasya Asliye Ceza Mahkemesi; 22.4.1982 gününde, 1982/81-132 sayılı ile 353 sayılı Yasa'nın 9. maddesine göre asker kişilerin asker kişilerin aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri sırasında işlenmiş suçlara ait davalara askeri mahkemelerde bakılacağı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Sivas 5. Er Eğitim Tugay Askeri Mahkemesi; 26.8.1982 gününde, 1982/606 sayılı ile; 2301 sayılı Yasa ile değişik 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 15. maddesine eklenen ek fıkra sıkıyönetim komutanına sıkı yönetim askeri mahkemelerince bakılmasına gerek görülmeyen suç dosyalarının yargılanmasının davanın biran önce bitirilmesi amacı ile dilediği mahkemeye gönderme yetkisini tanıdığı bu davanın da sıkıyönetim komutanlığıca adli yargı yerine gönderildiği görüşü ile davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiş ve görev uyuşmazlığının çözümü için dava dosyası Sivas 5. Piyade Er Eğitim Tugay Askeri Savcılığının 1.9.1982 günlü, 1982/2260 sayılı yazıları ile gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve A. Vahap Özasan'ın katılmaları ile yaptığı 12.12.1983 günlü toplantıda, geçici raporör Hakim Hikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

353 sayılı Yasa'nın 10/f. maddesine göre askeri yargı organlarına tutuklanmış veya hapsedilmiş veya askeri makamlarca muhafaza altına alınmış veya gözaltı edilmiş kişiler bu kanunun uygulanmasında askeri kişi sayılmakta, aynı yasanın 9. maddesinde ise Askeri Mahkemelerin kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askeri hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevli oldukları belirtilmektedir.

Dava konusu olayda olduğu gibi 353 sayılı Yasa'nın 10/f. maddesine göre asker kişi sayılan bir kimsenin aynı yasanın 9. maddesi uyarınca TCK.nun da yazılı bir suçundan dolayı askeri mahkemelerde yargılanabilmeleri için suçun; bir askeri kişi aleyhine veya askeri yerlerde veyahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlenmesi gerekir.

Sözü edilen yasa gereği asker kişi sayılan sanığın TCK.nun 266/1. maddesinde yazılı suçtan dolayı askeri mahkemede yargılanabilmesi için suçun; askeri mahallerde ve asker kişiler aleyhine işlenmiş olması koşulları gerçekleşmiş olmakla, bu suçtan dolayı yargılama görevinde askeri yargı yerine ait bulunmaktadır.

Yukarıda açıklandığı veçhile adı geçen sanığın müstet suçtan dolayı sıkıyönetim ilân edilmemesi halinde dahi askeri yargı yerinde yargılanması gerektiği ve Uyuşmazlık Mahkemesi aynı yargı düzenine dahil yargı yerleri arasındaki görev ve yetki Uyuşmazlıklarını çözümlenmekle görevli olmadığına göre suçun, sıkıyönetim askeri mahkemesinde mi yoksa askeri mahkemelerde mi görülmesi gerektiği hususu Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanı dışında kalmaktadır.

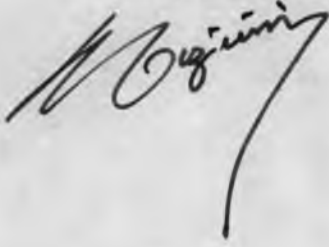
Öte yandan Askeri Mahkeme başvuru kararında, sıkıyönetim komutanınının 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesindeki yetkisinin kullanılmasının bahis konusu olduğu hallerde Adli Yargı yerinin görevsizlik kararının veremeyecekleri gerekçesine dayanılmakta ise de; sıkıyönetim komutanınının bu yetkisi sıkıyönetim mahkemelerinin görevine giren ve adli yargı mercilerine gönderilmesi mümkün olabilecek suçlarda bahis konusu olup, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılmasına lüzum görülmeyen suçların adli mercilerine, bakılmak üzere verilmesine ilişkindir.

Oysa dava konusu suç, yukarıda belirlendiği üzere sıkıyönetim ilân edil^{mi}mesi halinde de adli yargı mercilerinin görev alanına girmemekte, bu suçta bakma görevi esasen askeri yargı yerine ait bulunmaktadır. Bu bakımdan Adli Yargı yerine verilen görevsizlik kararı yerinde bulunduğundan Sivas 5. Er Eğitim Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmeleedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Sivas 5. Er Eğitim Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine 12.12.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

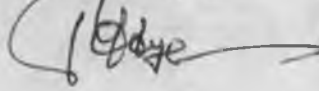
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

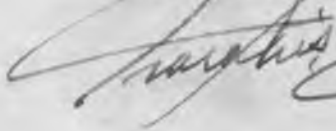
Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

Üye

Osman Kayacan

Üye

A. Vahap Özasan

